

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์การส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ โดยใช้กรอบแนวคิดของโดนาเบเดียน (Donabedian, 2003) ที่ประกอบด้วยการวิเคราะห์โครงสร้าง (structure) กระบวนการ (process) และผลลัพธ์ (outcome) โดยการวิเคราะห์โครงสร้าง (structure) ได้แก่ โครงสร้างของระบบบริการด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องที่มารับบริการ ประกอบด้วย การสนับสนุนขององค์กรด้าน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร นโยบาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ ระบบการดูแล การสอน และงานวิจัยรวมถึงด้านงบประมาณ การวิเคราะห์กระบวนการ (process) ได้แก่ รูปแบบการดำเนินงานในการดูแลผู้ป่วยของกลุ่มบุคลากรทีมสุขภาพ และรูปแบบการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องและการวิเคราะห์ผลลัพธ์ (outcome) ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงความรู้ พฤติกรรมการในดูแลตนเอง อัตราการติดเชื้อเยื่อช่องท้อง และความพึงพอใจของผู้ป่วยสูงอายุ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร โรงพยาบาล จำนวน 4 คน บุคลากรทีมสุขภาพที่ให้การดูแลผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องจำนวน 15 คน ผู้สูงอายุโรคไตวายเรื้อรังที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องจำนวน 24 คน และผู้ดูแลผู้สูงอายุโรคไตวายเรื้อรังที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง จำนวน 24 คน ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) รวบรวมข้อมูลเดือนสิงหาคม-กันยายน 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแนวคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์ ประกอบด้วยการวิเคราะห์โครงสร้างโดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ข้อมูลด้านกระบวนการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์บุคลากรทีมสุขภาพ ผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง ญาติและผู้ดูแลผู้สูงอายุโดยจำแนกตามประเด็นของการส่งเสริม 5 ประเด็นดังนี้ 1) ความจำเป็นในการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง 2) วิธีการในการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง 3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง 4) ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการดูแล

ตนเองผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง และ 5) แนวทางในการส่งเสริมการการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องและผลลัพธ์ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง ญาติและผู้ดูแลได้แก่ การเปลี่ยนแปลงความรู้ พฤติกรรมการในดูแลตนเอง อัตราการติดเชื้อเยื่อช่องท้อง และความพึงพอใจของผู้ป่วย

แนวคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ศึกษานำไปตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ประกอบด้วย อายุรแพทย์โรคไต ท่านพยาบาลผู้เชี่ยวชาญโรคไต 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านผู้สูงอายุจำนวน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านครอบครัวโรคไต 1 ท่าน จากนั้นได้นำแนวคำถามมาปรับให้เหมาะสมและนำไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุโรคไตวายเรื้อรังที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 คน ผู้ดูแลผู้สูงอายุจำนวน 2 คน พยาบาลวิชาชีพที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง 2 คน เพื่อความชัดเจนของภาษาและความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรทีมสุขภาพ ผู้สูงอายุโรคไตวายเรื้อรังที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง และผู้ดูแลผู้สูงอายุ พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเทป และจดบันทึก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อ่านและจัดหมวดหมู่ตามประเด็น

ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านโครงสร้าง

จากการศึกษาในด้านโครงสร้างของโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ มีดังนี้

1.1 นโยบาย มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการดูแลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องคือให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้มีคุณภาพชีวิตและสามารถทำงานช่วยเหลือตนเองได้ไม่เป็นภาระครอบครัว มีการกำหนด พันธกิจ วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการดูแลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังอย่างมีแบบแผน มีการมอบหมายงานจากผู้บริหารลงสู่การปฏิบัติผ่านหัวหน้ากลุ่มงานอายุรกรรมและหัวหน้าหน่วยไตเทียมมีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ติดตามและประเมินผลตามแนวทางของสมาคมโรคไตแห่งประเทศไทยในการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังโดยใช้ทีมสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง และรวบรวมผลลัพธ์และปัญหาในการดูแลเข้ามาทบทวนและวิเคราะห์ในทีมนำทางคลินิก

1.2 ทรัพยากรด้านบุคคล มีความเพียงพอกับบริบทของโรงพยาบาล มีแพทย์เฉพาะทางที่ดูแลผู้ป่วยโรคไต 4 ท่าน ประกอบด้วย อายุรแพทย์โรคไต 2 ท่าน อายุรแพทย์ 2 ท่าน มีพยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่ผ่านการอบรมการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้อง

4 ท่าน แต่อัตราส่วนความเหมาะสมของบุคลากรต่อจำนวนผู้ป่วยยังไม่เหมาะสม ตามมาตรฐานการดูแลของสมาคมโรคไตแห่งประเทศไทยได้กำหนดบุคลากรที่เหมาะสมที่จะดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอัตราส่วน แพทย์ต่อผู้ป่วย 1 : 50 พยาบาล 1 : 20 ถือว่ายังขาดแคลนบุคลากรเนื่องจากสัดส่วนจำนวนผู้ป่วยที่มากขึ้น เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่รวดเร็ว ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีทีมสหสาขาวิชาชีพที่มีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย ประกอบด้วยแพทย์ พยาบาล เป็นหลักและเภสัชกร ยังขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในทีมสหสาขา เช่น นักโภชนาการ นักกายภาพบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาและ จิตแพทย์ที่จะร่วมกันดูแลผู้ป่วย

1.3 เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เวชภัณฑ์ งบประมาณ และ สถานที่

เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เวชภัณฑ์ มีความเพียงพอในการใช้งาน ไม่ขาดแคลนสามารถเบิกจ่ายได้ตลอด ผู้บริหารสนับสนุน งบประมาณในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องมาจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและมีค่าภาระงานสำหรับบุคลากรทีมสุขภาพที่ดูแลผู้ป่วยในกลุ่มนี้ สถานที่ห้องล้างไตทางช่องท้องยังคับแคบและไม่เหมาะสมสำหรับการให้บริการเนื่องจากยังอยู่ในสถานที่ชั่วคราว และห้องสำหรับการฝึกสอนการล้างไตยังไม่เป็นสัดส่วนและคับแคบ ไม่มีสื่อการสอน อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ จนกว่าจะหาสถานที่ที่เหมาะสมและกว้างขวางต่อการบริการที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และเป็นสัดส่วนได้ในอนาคตได้

1.4 คู่มือและแนวปฏิบัติทางคลินิก

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์มีมาตรฐานและแนวทางในการปฏิบัติงาน แต่สำหรับแพทย์ยังไม่มีคู่มือชัดเจนใช้แนวปฏิบัติ อ้างอิงมาจากสมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย และสถาบันที่จบการศึกษา มา มีการตรวจวินิจฉัยการรักษา ได้อย่างครอบคลุม รักษาโรคไตวายเรื้อรังด้วยวิธีการรักษาด้วยยา การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม การล้างไตทางช่องท้อง ด้านการบริการของหน่วยงานให้บริการผู้ป่วยได้ครอบคลุม ยังไม่เกิดข้อร้องเรียนใดๆ ส่วนของพยาบาลมีแนวปฏิบัติ และคู่มือในการดูแลและฝึกสอนผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้อง และแจกคู่มือในการดูแลผู้ป่วยขณะฝึกสอน และมีการบริการโทรศัพท์ให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง มีการส่งเสริมให้ผู้ป่วยดูแลตัวเองและช่วยเหลือตนเองในการล้างไตทางช่องท้อง เนื่องจากผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องมีจำนวนมากเพิ่มขึ้นในโรงพยาบาลกำลังดำเนินการพัฒนาเครือข่ายผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังจังหวัดเชียงราย เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยและการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านกระบวนการ

จากการศึกษารูปแบบกิจกรรมและการดำเนินงานโดยการสัมภาษณ์ บุคลากรทีมสุขภาพ ผู้ป่วยสูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้อง ญาติและผู้ดูแล โดยแนวคำถามที่สร้างขึ้นตามองค์ประกอบ ได้แก่ ความจำเป็นที่ต้องได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง วิธีการส่งเสริมการดูแลตนเองเมื่อได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ พบว่า

2.1 ความจำเป็นในการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง ผู้ดูแล และบุคลากรด้านสุขภาพมีความคิดเห็นตรงกันว่ามีคามจำเป็นในการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน ลดอัตราการติดเชื้อในช่องท้อง ลดค่าใช้จ่ายในการรักษาผู้ป่วย เพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและช่วยลดอัตราการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

2.2 วิธีการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง พบว่าบุคลากรทีมสุขภาพมีการส่งเสริมการดูแลในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้อง โดยการสอนและให้ความรู้คำแนะนำ เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในการล้างไตทางช่องท้อง พยาธิสภาพของโรค การรักษา การใช้ยา การฝึกทักษะการล้างไต การจัดสถานที่ห้องฝึกสอนให้เหมาะสมกับการฝึกการล้างไต การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในบ้าน การให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ และการเยี่ยมบ้านสำหรับผู้ดูแลวิธีการส่งเสริมการดูแลตนเองในการล้างไตทางช่องท้อง โดยการช่วยเหลือในการล้างไตทางช่องท้อง การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การกระตุ้นเตือนให้ผู้สูงอายุปฏิบัติตัวในการล้างไตทางช่องท้องอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารและอาหารที่เหมาะสมกับผู้ป่วยโรคไต การฝึกทักษะในการดูแลแผลและการเปลี่ยนถ่ายน้ำยาล้างไต การออกกำลังกาย การพาผู้สูงอายุไปรักษาที่โรงพยาบาลอย่างต่อเนื่องหรือ จัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้านให้เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง พบว่าปัจจัยด้านผู้สูงอายุได้แก่ความรู้และทักษะในปฏิบัติตัวในการดูแลตนเองเมื่อได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย ความร่วมมือของผู้สูงอายุและทัศนคติเชิงบวก และความรุนแรงของโรคและภาวะโรคร่วม ปัจจัยด้านผู้ดูแลได้แก่ ความรู้และการปฏิบัติตัวเมื่อได้รับการล้างไตทางช่องท้อง เวลาในการดูแล และความตระหนักในความจำเป็นที่ต้องดูแลผู้สูงอายุ ปัจจัยด้านชุมชนได้แก่ การปรับสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม ปัจจัยด้านบุคลากรทีมสุขภาพได้แก่ ความรู้และทักษะในการส่งเสริมการดูแลของบุคลากร ภาระงาน ส่วนปัจจัยด้านองค์กรได้แก่ อัตรากำลังของบุคลากร การสนับสนุนด้านอุปกรณ์และสถานที่ฝึกสอนการล้างไตที่เหมาะสม

2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยปัญหาด้านผู้สูงอายุ ได้แก่ การขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติตัวในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุและผู้ดูแล ปัญหาความยากจนและไม่มีผู้ดูแล และปัญหาสิ่งแวดล้อมสถานที่ไม่เหมาะสม สำหรับการล้างไตทางช่องท้อง ส่วนปัญหาด้านผู้ดูแล ได้แก่ การไม่มีผู้ดูแล ผู้ดูแลไม่มีเวลา ปัญหาด้านเศรษฐกิจของผู้ดูแล ส่วนปัญหาด้านบุคลากร ได้แก่ การขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน ที่มีความรู้เฉพาะโรค การขาดการประสานงานของบุคลากรที่มีสุขภาพเป็นสหสาขาวิชาชีพ ไม่มีแนวปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วยของแพทย์ไม่มีแนวปฏิบัติในการส่งเสริมการล้างไตทางช่องท้องในผู้สูงอายุ ขาดสถานที่ฝึกสอนการล้างไตที่เหมาะสมในคลินิกบริการ

2.5 แนวทางในการส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องคือ การพัฒนารูปแบบของการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ รูปแบบการให้ความรู้ และการฝึกทักษะการดูแลตนเอง สำหรับผู้สูงอายุและผู้ดูแลที่มารับบริการที่โรงพยาบาลและที่บ้าน การให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์และการเยี่ยมบ้าน โดยบุคลากรที่มีสุขภาพ เพื่อติดตามประเมินให้ความรู้และการทบทวนทักษะในการดูแลตนเองด้านการล้างมือ การเปลี่ยนน้ำยา การจัดบันทึกน้ำยา และการทำแผล อย่างสม่ำเสมอ โรงพยาบาล เพิ่มอัตรากำลังในการให้บริการ มีส่งเสริมการพัฒนาคำความรู้และทักษะให้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาแนวปฏิบัติในการส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตนเองอย่างต่อเนื่อง จัดสถานที่ให้บริการและห้องฝึกสอนการล้างไตที่เหมาะสม รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การให้บริการแก่ผู้สูงอายุ มีระบบการเชื่อมโยง และการประสานงานระหว่างทีมสหสาขาวิชาชีพกับ ชุมชนในการดูแลผู้ป่วย

3. ด้านผลลัพธ์

ผลลัพธ์ของการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องพบว่า ร้อยละ 54.17 ผู้สูงอายุมีความรู้เกี่ยวกับโรคและการปฏิบัติและพฤติกรรมในการดูแลตนเองของลดลงจากเดิมภายหลังการได้รับการอบรมเมื่อผ่านระยะเวลาในการล้างไตที่นานขึ้น และมีการปฏิบัติพฤติกรรมการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องไม่เหมาะสม โดยพบว่าร้อยละ 58.34 ล้างมือไม่ถูกต้อง ร้อยละ 66.67 เปลี่ยนถ่ายน้ำยาไม่ถูกต้อง ร้อยละ 29.17 ไม่ได้บันทึกการล้างไตครบขั้นตอนและร้อยละ 41.67 ทำแผลไม่ครบขั้นตอน เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคและข้อจำกัดในการส่งเสริมในการดูแลตนเอง ด้านอัตราการติดเชื้อซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพในหน่วยงานจากเวช ระเบียบและสถิติในการล้างไตทางช่องท้องของหน่วยล้างไตทางช่องท้องตั้งแต่เดือนกันยายน 2553 จนถึงเดือน กรกฎาคม 2554 พบอัตราการติดเชื้อในเยื่อช่องท้อง 1 ครั้งทุก 25.6 เดือน หรือ

เท่ากับ 0.47 ครั้งต่อปี และอัตราการติดเชื้อช่องทางออกของสาย 1 ครั้งทุก 35.6 เดือน หรือเท่ากับ 0.37 ครั้งต่อปีมีอัตราการเพาะเชื้อไม่ขึ้นร้อยละ 62.14 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอัตราการติดเชื้อในช่องทางของโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานสากล (key performance indicator: KPIs) ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ของหน่วยงาน ควรมีการวิเคราะห์หาสาเหตุและพัฒนาคุณภาพงานเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและเกิดคุณภาพในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ต่อไป ส่วนความพึงพอใจของผู้ป่วยสูงอายุต่อการได้รับการส่งเสริมการดูแลตนเองในการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุต่อความพึงพอใจที่ได้รับการบริการในการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องพบว่า ผู้สูงอายุจำนวน 22 ราย ร้อยละ 96.17 ตอบว่ามีความพึงพอใจในการบริการ มีเพียง 2 รายเท่านั้นร้อยละ 3.83 ที่ตอบว่าไม่พึงพอใจในส่วนที่ไม่พึงพอใจ คือสถานที่คับแคบ และไม่ที่สะดวกสบาย และเจ้าหน้าที่พูดไม่สุภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาการวิเคราะห์สถานการณ์การส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุโรคไตวายเรื้อรังที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ที่มารับบริการ ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบข้อเท็จจริงของปัญหาตามกรอบแนวคิดของโดนาเบเดียน (Donabedian, 2003) ถึงสถานการณ์การส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องดังนี้

1. การพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยเป็นแบบเฉพาะ โรค care management ในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องโดยการวางแผนการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุโรคและผู้ดูแลที่มารับบริการที่หน่วยล้างไตทางช่องท้องสามารถปฏิบัติกิจกรรมดูแลตนเองได้
2. การจัดระบบการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง ปรับระบบการดูแลที่เหมาะสมกับบริบทผู้สูงอายุ โดยเฉพาะพัฒนารูปแบบการสอนผู้สูงอายุ การทบทวน และการสอนซ้ำ
3. การพัฒนาระบบการเยี่ยมบ้านในสูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง มีระบบการส่งต่อไปยังชุมชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย ปรับสิ่งแวดล้อม สถานที่บ้านให้เหมาะสมสำหรับการล้างไตทางช่องท้อง และเยี่ยมบ้านก่อนการเข้ารับการรักษา ระบบการส่งต่อเครือข่าย เพื่อสนับสนุนผู้ป่วยในการดูแลตนเองให้มีประสิทธิภาพ

4. ด้านการบริหาร นำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการกำหนดแผนพัฒนาปรับปรุงระบบโครงสร้างให้เอื้อต่อการให้บริการ มีแนวปฏิบัติในการรักษาที่มีมาตรฐาน มีการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ จัดหาสถานที่ให้เหมาะสม เพิ่มอัตรากำลังให้พอเพียงต่อการให้บริการ จัดระบบให้มีการประสานงานเชื่อมโยงระหว่างทีมสหวิชาชีพในการดูแลผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในโรงพยาบาลและโรงพยาบาลชุมชน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

พัฒนารูปแบบในการส่งเสริมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้อง อย่างต่อเนื่องที่เหมาะสมกับบริบทผู้สูงอายุโดยเฉพาะ